

DET KONGELIGE
HELSEDEPARTEMENT

Landbruksdepartementet
Pb 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
Sakenr.: 2003 / 658	Doknr.: 22
Mottatt: 14 APR 2003	AMH/ MAT
Saksbeh.: RIG	Ark.: 008
Kopi:	Avekt.:

Deres ref
2003/00387

Vår ref
03/01120

Dato
03.04. 2003

Lov om overtakelse av formueposisjoner ved endret avsvarsfordeling i matforvaltningen

Vi viser til Landbruksdepartementets ekspedisjon av 28. februar 2003.

Opprettelsen av det nye mattilsynet og overføring av personell og formueposisjoner fra kommune til stat får konsekvenser for ivaretagelsen av de oppgavene som blir igjen i kommunene, og da særlig det miljørettede helsevernet.

Vi viser til de to rapportene som ble utarbeidet av Smith- utvalget i 2002. For Helsedepartementet er det viktig at man ved overføringen av personell og gjennomføringen av det økonomiske oppgjøret også tar hensyn til de oppgavene som forblir i kommunene, og at kommunene fortsatt er i stand til å utføre sine oppgaver etter uttrekket er foretatt.

De overgangsbestemmelsene som er foreslått tilsvarer langt på vei overgangsbestemmelsen i helseforetaksloven § 52. Helsedepartementet vil knytte noen kommentarer til forslaget basert på erfaringene med gjennomføring av sykehusreformen og deretter gi noen mer konkrete kommentarer til den forslåtte lovteksten.

Statens overtakelse av spesialisthelsetjenesten innebar overføring av en omfattende formuesmasse fra fylkeskommunene og Oslo kommune. Etter drøftelsene som ble gjennomført for å klargjøre og presisere hva som var omfattet av overtakelsen, gjensto det uenighetssaker med 13 fylkeskommuner inkludert Oslo kommune. Uenighetssakene utgjør anslagsvis mellom 50 og 70 forskjellige sakskompleks. Alle disse må avgjøres av nemnda, som langt på vei arbeider som en domstol. Kostnaden knyttet til dette er betydelig og saksbehandlingen er tidkrevende.

Ved overtakelsen av formuesposisjoner i forbindelse med endring av ansvarsforholdene i matforvaltningen antas både antallet og verdien av de formuesposisjonene som skal overtas å være beskjedent sammenlignet med sykehusreformen. Det potensielle antallet motparter derimot er betydelig høyere. Etter Helsedepartementets oppfatning bør det vurderes om det kan etableres en annen og mer kostnadseffektiv måte å avklare hva som er omfattet av

overtakelsen enn den nemndsordningen som er foreslått.

Vurderingen av dette vil trolig måtte bero blant annet på det konfliktpotensialet som ligger i overtakelsen. Det at den foreslåtte overtakelsen ikke omfatter eiendomsrett til fast eiendom antas å redusere konfliktpotensialet betydelig. Det at nemnda gis kompetanse til å avgjøre antallet årsverk som skal overføres vil trolig virke i motsatt retning. Dette gjelder særlig dersom antallet årsverk som overføres tillegges betydning for beregningen av uttrekket i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen. Dersom man ikke kommer til enighet med f. eks. 25 % av kommunene om disse spørsmålene vil man få om lag 100 nemndssaker. Det er lagt til grunn at overføring av personale skal skje i samsvar med reglene om virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven kapittel 7 A. Ansatte har rett til å følge med til ny arbeidsgiver dersom de vesentligste av arbeidsoppgavene føres over. Med utgangspunkt i erfaringene fra statlig overtakelse av spesialisthelsetjenesten, er vi i stor tvil om nemndsbehandling er egnet til å avgjøre spørsmål om ansattes rettigheter. Nemndsbehandlingen vil dessuten kunne føre til belastning for de ansatte med hensyn til å få avklart sitt fremtidige arbeidsforhold i rimelig tid, helst før 01.01.04.

Når det er foreslått at partene bare bærer egne kostnader ved nemndsbehandlingen og ikke risikerer å måtte dekke motpartens kostnader, er det ikke konfliktdempende. Dersom man foreslår en nemndsordning bør det trolig vurderes å innføre bestemmelser som tilsvarer de som gjelder i sivilprosessen om dekning av saksomkostninger.

Et annet forhold er som bør vurderes er i hvilken grad partssammensatte nemnder er egnet til å behandle saker hvor det reelt sett er lite rom for skjønn. Det at den foreslåtte § 4 overfører formuesposisjoner som "fortrinnsvis er knyttet til" åpner muligens et noe videre rom for skjønn enn det som følger av helseforetaksloven § 52 nr. 6 første ledd. Vurderingene av hvor mange årsverk som skal overføres kan etter forholdene være skjønnsmessige. Det antas likevel at skjønnsmarginen her er mindre enn den som følger av helseforetaksloven § 52 nr. 6 annet ledd. Problemet dersom overgangsbestemmelsen i liten grad åpner for skjønn, er at nemnda kan komme til å etablere skjønnsmarginer loven korrekt forstått, ikke åpner for. Det er nærliggende å tenke seg at det må foreligge rom for skjønn ettersom det er nedsatt en partssammensatt nemnd. Dersom det var klart hva som skulle overtas i henhold til loven, er det nærliggende å tenke at det ikke ville være behov for en partssammensatt nemnd av den typen som foreslås. Det er altså en viss risiko for at en nemnd av denne typen ikke er det mest hensiktsmessige virkemiddel for å avgjøre saker om overtagelse etter en lovbestemmelse med klare rammer, dersom målet er en mest mulig korrekt gjennomføring av loven.

Ettersom forlagets § 4 langt på vei tilsvarer helseforetaksloven § 52 nr. 6 første ledd og overgangsbestemmelsen som er gitt for Rusreform I og formodentlig skal forstås på samme måte bør dens struktur trolig være mest mulig lik disse bestemmelsene. I motsatt fall er det nærliggende å tenke at bestemmelsen skal forstås på en annen måte. Når man i første ledd fastsetter at overtagelsen skal gjelde alle rettigheter og plikter bør det derfor antagelig skilles ut som et eget annet punktum.

Bestemmelsens regulering av fast eiendom bør trolig vurderes på nytt. I første ledd fastsettes det i forslaget første ledd at ingen rettigheter eller plikter til fast eiendom skal overtas. I annet ledd derimot kan det synes som om man nettopp overtar bruksrettigheter til fast eiendom. Det bør trolig presiseres at man ikke overtar eiendomsrett til fast eiendom etter første ledd. I annet ledd bør det så presiseres om man overtar eksisterende bruksrettigheter til eiendommene, eller som merknaden kan tyde på etablerer nye rettigheter. Uavhengig om man betrakter det som

nyetablerte rettigheter eller videreføring av eksisterende rettighet, bør det vurderes å regulere i hvilken grad det skal ytes vederlag fra statens side. Dette vil trolig kunne bidra til å forhindre konflikt vedrørende spørsmålet om det skal betales leie.

Når det gjelder § 5 bør det vurderes om man skal gi den en ny overskrift. Den regulerer jo ikke spørsmålet om overtagelse av gjeld eller andre forpliktelser. Det er regulert i § 4. Det er forholdet til tredjemenn som reguleres i § 5.

Med hilsen

Ingrid Slettum Høymork e.f.
avdelingsdirektør

Tone Brox Eilertsen
førstekonsulent